

Georg Jakob Decker

Ernsthaftes und vertrauliches Bauren-Gespräch ...

4 : ... gehalten im Schulzen-Gerichte zu S.

[Deutschland]: [Verlag nicht ermittelbar], 1757

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1787099385>

Band (Druck) Freier Zugang

1 -
1. -
1. -
1.

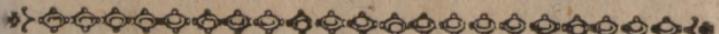
18

bf-7795/48

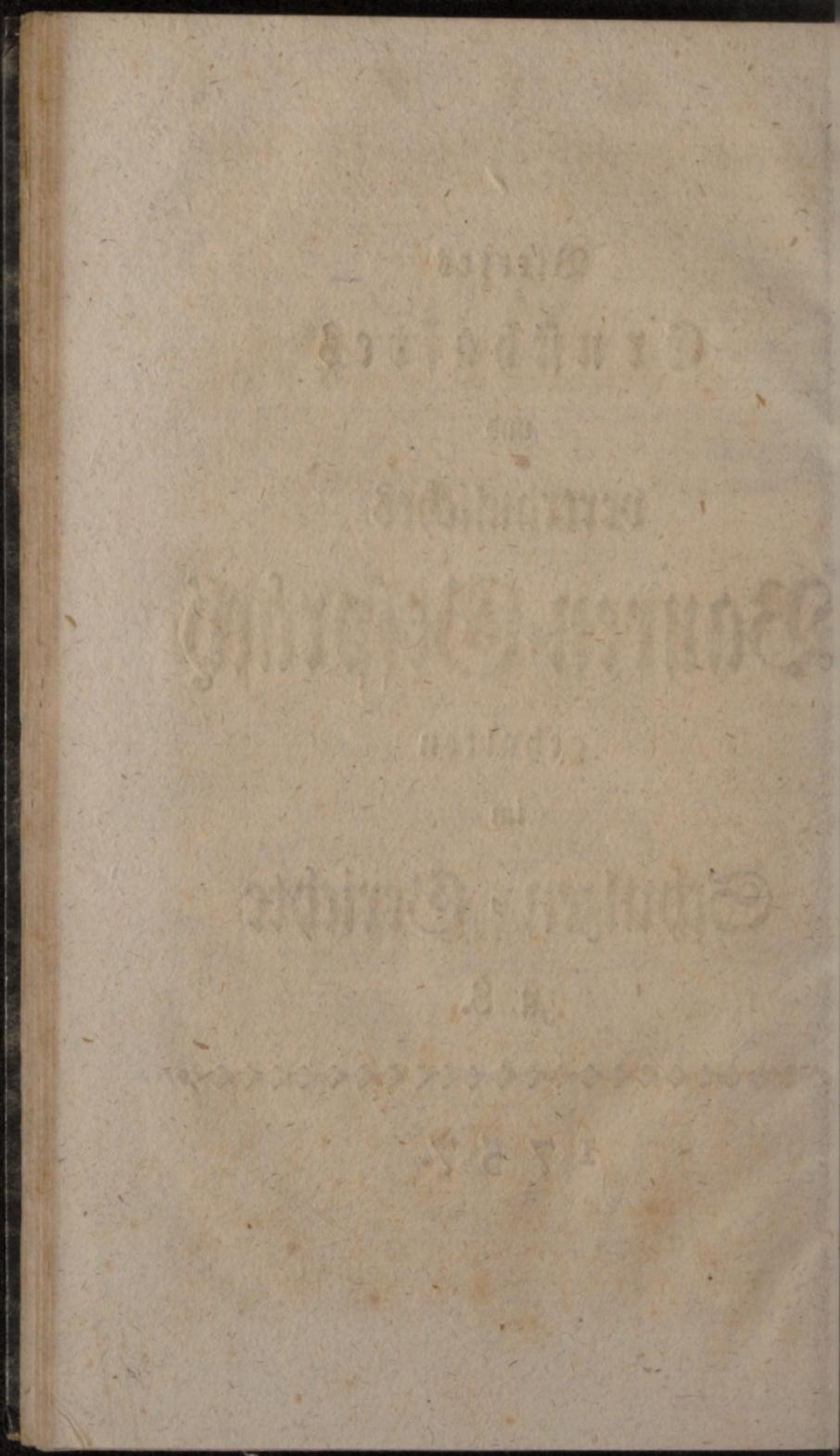

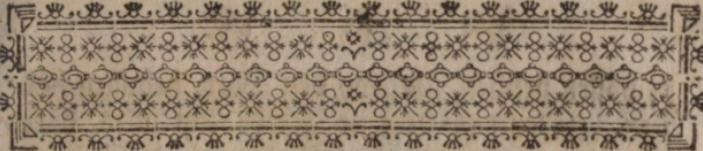
14

**Viertes
Ernsthaftes
und
vertrauliches
Bauern-Gespräch
gehalten
im
Schulzen - Gerichte
zu S.**

1757.

Erster Auftritt.

Robes Rante und Termies.

Robes Rante. **T**ermies, een Wördken in Vertruen! Mak my een Iks vörn U! segge my uprichtik, hest du klaren Wien ineschenk, oder hest du dat groote Mezer een Bettken to Hülpe genoahmen.

Termies. Een Bettken kann nich schoaden! Klimpern hört ock mit tom Handwerk.

Robes Rante. Wu ginck et denn egentlick to? Segge't man he, et blievet unner uns.

Termies. Wy woaren unser balle noch eenmahl so veele as Naber Flincken syne Lüde, un wy hadde'n uns nah unse olle Wiese up luuter groote Mulhüwels gestelt, und as Flinckens Ossenjungens rup kladdern wullen, so schmeten wy se vörn Dez, dat se årscheling wedder torügge purzelden. Wy woaren awers keene Narren dat wy hinger se drin gelooopen weerent. Se hådden mögt eere olle Mucken kryen, un hådden uns åwer Stock un Block torügge gefenzelt. Se hadden so schons broave Ribbenfröte unner uns utedeelt; un wen ehre noch ekliche mehre west weerent, so sulde et har-

te hollen hebben, dat wy den Platz behollen hadde[n]. Denn up de eene Siede lipp alles dorch een anner, as wenn de Wulf under de Schaape künimt.

Robes Range. Dat mag syn as't will! Ehre noog vört erste, dat man nich alle geloopen syn, un dat jy doch in so wiet den Platz behollen hebben. Et werd nu all beter gahn.

Zweyter Auftritt.

Robes Range und Jost Elsebier.

Robes Range. Na! bist du all wedder hie Elsebier? brengst du wat goods?

Jost Elsebier. J we wolde wat schlimmet brengen dat künimt woll von sülvest! Sin wy nich trave Keerls, wy hebben Flinckens Thun innehuuen un hebben all een groot Fleck Goorten weggenohmen.

Robes Range. Wat segt den Naber Gürgen syn Casper daerto.

Jost Elsebier. J de mackt uns allerweens Ruem, wo wy hen kahmen. Eenswiele wolde he sick tor Weere setten, awer he makte balle wedder met de Kreevte Gesellschap un áwerleet uns by nae dat ganze Gehöfste.

Robes Range. Dat is brav!

Jost Elsebier. Nich woahr? Nu soll Naber Flinck balle to Kruze krupen? Sa! Sa! da werren wy unse Freede seen.

Robes Range. Dat dencke ick ock; assünders wo Muhme Liese eere Lüde em brav upt Leder gaen, dat sin so halve Dürwels, de eenen by lebennigen Liewe upfreten,

Jost

Jost Elsebier. Proste Mahltied, Ick mach nich
meteeten, dat Häppken is mi to fett.

Robes Rante. Si da kummt Alex Brüsener! lat
seen wat de goods brengt, he suht recht up-
gerühmt ut.

Dritter Auftritt.

Robes Rante. Alex Brüsener und Jost
Elsebier.

Alex Brüsener. Hey sa, sa! Nu hebbent wi de
Katte im Sack.

Robes Rante. Geit et good?

Alex Brüsener. Och, et mut gohn! Unse Alpegrim
is all een groot Stücke in Naber Flinckens
Goorten drinne; un radet alle Böme med Strunck
un Steel ut, un sengt un brennt, wo he hen
kummt.

Robes Rante. Och, det is brav! awers sett sick
denn keener to Weere?

Alex Brüsener. I jo! do was so een olle Meyer,
met ekliche Ossenjungens un Peere Knechte, de
neckte unse Lüde baule hie baule do, awers unse
Alpegrim de waar nich fuul, he leet flucks ekliche
brede Groawens maken, un stellte sig met sine Lü-
de drinne. De olle Meyer was awers doch so ke-
cke, det he med sine Hand vull Lüde annestocken kam
un unse Lüde ruter joagen wulle, awers de heten
em brov willkoamen.

Robes Rante. Muste he riet ut nehmen?

Alex Brüsener. I! det kânen ji ju wol lichte vor-
stellen; Et woard nich lange, so war he åwer
Berg un Doal! Un de unse Lüde krichten, de heb-

ben se det Ledder dächtig utgerwt, un splinterfasen-
nackigt utetreckt.

Robes Rante. Det gestae ick! beter hadde ick
my nich vörstellen können! Nu geit et van allen
Sieden! help man brav schurwen, min lewe Brüse-
ner, du fast nich to fort darby kohmen.

Alex Brüsener. Wosbr sorgst du? ick werre nich
schlopen, wenn ick drincken will.

Robes Rante. Good, good! Ick verstoet det Lat-
tin schons.

Jost Elsebier. Beetn ji wat? lat uns noch eens
tohope drincken, ick werre ju so in eßliche Tage
nick wedder spreken.

Robes Rante Vorümme denn.

Jost Elsebier. Ick will Morgen na de Stadt gohn,
un mi een niet Foderhemde kopen, un minen Filz
färwen lohten.

Robes Rante. Kanst du denn det van dien Lohn
bestrieden.

Jost Elsebier. I wenn det ock nich recken will,
so hebbe ick schons annerweens Roath geschaft.
Ick hebb mi een hüpsch Knitschlicken Pennige un
Fleddermuse sammelt. Wi hebbten wacker Ale-
pel un Plumen in Naber Flincken un Naber Gür-
gens Goorten geschüddelt un verköfft.

Robes Rante. Jo jo! de Knifken verstaet ick all;
et müste een schlechter Broaden sin, da nich wat
asdrüppen sulde. Awers wer werd denn de Stell
vertreeden.

Jost Elsebier. Mar Nihebold, un de werd se ock
woll eene Wiele behollen.

Robes Rante. Vorüm denn dat?

Jost Elsebier. Ick weet et sülwst nich recht, he het
Naber Gürgen sine Lüde van det cleene Inselken
runnen

runner gesaet, dat se sick togeegnet un ümmer drup geangelt hebben. Dat Dink het een groot Speck-tackel in unse Hus gemackt, unse Mackens hebben em eenen grooten Koocken gebaekt, as he torügge kam, un wo mi recht is, so nanden se et eene Postuse, un do weerden den Duwel un sine Groot-Mooder vor Schnörklichen drup un drüm rümmert. Kort um; he häd sick doddörch so inneschostert by Wedder Schlau, dat he myne Stelle hebben fall. Robes Ranze. J! Nu! lat man goot syn, dau hest jo dien Büdelken goot gespickt! vellicht het he et ock nöddig?

Jost Elsebier. Ick segge jo doch man so! he brückt et freylick ock; he is noch van de letzte Kermesse ehliche Täche im Kroge schüllig; un wer weet wo he süsser noch Bähre anebungen häd; denn sienen Koorpumpus let he nich geren wat afgaen.

Alex Brüsener. Kümmt de Rizzebold man alleene?

Jost Elsebier. Ne! Springefeld mut noch met gaen, un met ehlichen van unse Lüde, un met alle Halsbuerjungens, de up Glincken schwörig sin, geradet Wees nah Ostens Goorten to ylen, un de Paar Nasewiesekens, de noch drüm rümmert wancken un Unheel anrichten, to verjaen.

Robes Ranze. Dat is schön! dat heben wy lange schon gewünscht.

Vierter Austritt.

Der Wirth, Trewes und Jochen, Glinckens Knechte.

Der Wirth. J! J! wenn jy doch een kleen Betzen ehr koamen weerden! allewiele is Robes Ranze,

D 4

Jost

Jost Elseblier und Alex Brüsener wegegaen. De
hebben recht uppeschneten, dat de Balkens knac-
ten.

Trewes. Jo! Jo! dat kānen se meesterlick.
Et borgt ūmmer einer den annern dat groote Me-
her. Wat segten se denn.

Der Wirth. I! wenn man dat hunnerste Deel
woahr weere, so hādden se ju all lange met Huth
un Haare uppefreten.

Trewes. Ho! ho! met'en Muele! wenn't gebroade-
ne Durwen weerent! groote Worde un fleene Fed-
dern gaen veele up een Pund! We hādde den
dat grōtste Muel?

Der Wirth. Oh! se schlaen all dree nich schlimm
by! Alvers wenn ick aßünders Robes Nanzen
glōwen fall, so mut ju Lippelt Dūmmeling der-
moaten toedruncken hebben, dat jy vör immer
nog dran hebben.

Trewes. De macken ūmmer ut de Mūgge enn Ele-
fanten, ick bin met daerby west; un hebbe Gott
Lob ock twee Ogen. Vort eerste hadden se sīck
allehope up grote Mullhūwels hennestellt, dat se an
uns rup reecken un uns groade in de Ogen kie-
cken kunden, un wenn wy man nich so een Kleen
Höpken 'erwesen weerent; so hādden se dat moahl ock
wedder Hacken Geld betoahlen füllen. Gewoogen
jo all so verduzt, dat se nich de Kurrasche hadden,
hinger uns drin to koamen, un dankken Gott dat
wy se mant ungeschoaren leeten.

Jochen. Un wat segte den Alex Brüsener? wenn
de de Neese een betken begoaden hād, so kann eens
kum dat hunnerste Wort glōwen.

Der Wirth. He segte dat Alpegrim in juen Goor-
ten husede, alls wenn he dat ūnnerste bawen keeren
wulle.

wulle. Se hadde[n] ju wer weet wo wiet fort
gejaget un jue Lide de se uppesanget, tracterten se
as de junge Djinwels.

Jochen. Det erst un det lezte is woahr; awers
det bringt se schlechte Ehre. Sengen un Bren-
nen is keene Kunst det kanen de Mordbrenners
ock; un mit Minschen umme gohn, as een dull
Höft Beh, umm den Vortog werd se keens
beneden. Wenn se uns awers so wiet gejaget heb-
ben, worumme lopen se denn wedder torügge as
wenn enn de Koppe brennten? Un schmieten Zuhn-
stacken, Kiddel un allen Henger van sick, dat se
man recht Riedut nehmen kanen? Willichte hebben
se det Morgenbrod to Huse vergeten.

Trexes. Un Jost Elsobier werd wisse sine veer Pen-
nige ock darto gegeven hebben; de het ummer det
groote Mezer in de Ficke. Det is een Alerwossstücks-
gen van sine Groot-Groot-Eldern.

Der Wirth. Det können si lichtlich dencken.

Trexes. Hadden se man noch een kleen Bieleken
thörwet, wi hadde[n] se ock wat vertellen wullen dar-
über se dat Hartken in Lieve hadde hüppeln sollen.

Der Wirth. Dat met wat lustiget sin! Och segt
my et doch ock, det ick se wat vortellen kan wenn
se wedder kohmen.

Trexes. Wi hebben rechte Kotter Jacht gehed,
med Springfelden, de uns ut Broder Ostens
Goorten jagen sulde? Siene Jünckskens de he by
sick hadde, segen recht schechig ut; de een hadde
eenen bluen Kiddel an, de annere een witten, de
drüdde een funterbunten an, un de Peereknechte
hadden groote wiede Fischersteweln, as de Bod-
dersfätter an; ehliche hadden lange Broadspeete,
as wenn se up de Paddenjad gaen wulden. Echt
tom

tum Kopperwaschen koam, da hadden se unbendick
groote Muler, um eßliche leten sick gar verluden,
et verlohnnte sig nick de Möge, det se sick med uns
aßgåwen.

Der Wirth. Wat gelets een Dryer, si werren se
de groote Muler gestopt hebbien?

Troxes. So wat! Si hadden ju pücklich lacht,
wenn si det Kockelßpäl met anseen hadden! So
droade as man eener eene Ohrfige frigte, so lö-
pen de annern rück ut, un schregen as wenn de
Hälse all half af weeren. De Peere-Knechte
schmeten de groote Broatspēte, med samt de
groote Steweln tum Henger, un löpen barft
darvan as de Kivitte! Et was nich anners
as wenn se recht upt Loopen uteleert wee-
ren, se moachten glick Sprünge, as de halwe
Stuwe lang.

Der Wirth. Det mut lustig utsehn hebbien! Si
werren wol also nich vôle by de Kartuse ge-
fregen hebbien?

Troxes. Jo, jo! eßliche, de so wat upt Ingenien
kriegt hebbien, oder de sig Diesteln in de Beene-
ekens treden, un sick in de Strücker verkroopen
hadden.

Der Wirth. Med de hadden ick mi ock det Dranck-
geld wol nich mögt deelen.

Troxes. Worümme nich? Wer hadden se wollen
wat to Leede doen? Det weere groot Sünne west.
Se deeden so fläglich, det sig een Steen in de
Ere hadden erbarmen mügt.

Der Wirth. Ha ha! hadden se nu det Grootspres-
sprecken vergeten. Wenn doch alle Grootmuler
med glicker Münze betoalt würren!

Tre

Trewes. Man Geduld! Upgeschawen is nich up-
gehawen, met de Tied soll oec woll Roath darto-
werren.

Fünfter Austritt.

Jeremies, Muhme Tillacks un Niekel
Zinckmar.

Jeremies. Nu, Muhme Tillacks is jue Wunsch
innedropen, Schwaer Kunze un Isenbart hebben
twar dächtick schweten metten, awers se sin doch
endlick besriet worren, un denn sin wi all to ho-
pe up Naber Flincken los gegaen un hebben sine
Lüde so lange rümmer tummelt bet det wi se
bet midden in een Koolgoorten an det schöne
groote Goerten Hus ranner drewen.

Muhme Tillacks. Och Früde, áwer Früde! Nu
will ick oec twee groote schöne Wahlichter in de
Kercke schencken! Nu wo gieng et denn wieder?

Jeremies. Se mackten een grooten Graven för sich,
un wi desglichen.

Muhme Tillacks. Worüm mackten si denn oec
een Groawen.

Jeremies. I darüm, dat wi ehliche van unse Lüde
entlehnend kunden.

Muhme Tillacks. Woto denn dat.

Jeremies. I, doar hadden sich ehlick van Flinckens
Lüde assiets innen Keller verkroopen de sullen se
uitschmucken, et wärde oec nich lange, so wo-
ren se dermet ferdig, un denn gingen wi tosoa-
men up de annere los un jogden se ut een Gro-
wen ruter.

Muh-

Muhme Tillacks. Alwers da werd et brav Bü-
len up de Kopp sett hebbien?

Jeremies. Jo Frylick! one wat plegt et woll nich
af to gohn. Se schmeeten brav um sig rüm-
mer un da mag meng eener een Horcks afgelrigt
hebbien, avers det schoad nich; se hebbien uns doch
Platz macken, un uns det schöne Goorten Huß
darto inrümen mötten.

Muhme Tillacks. Nu, hebbien wi gewunnen
Speel. Si hebbien det wedder inne bracht, wat
Springfeld versehn, de het quade Sprünge
moekt.

Jeremies. Damet werren se sicc eeven nich
meehr sehr breed moacken! un wenn Flinck
med de annerthalb Püppkens annestoacken kumt
de he noch by sich hett, de sin man een Mor-
gen-Brod.

Muhme Tillacks. Jo, jo! Nu willen wi den
Startkopp so kleene moacken, det he bi uns to
Hoawe deenen fall! Alwers vörn Schlag, wat
kumt denn da vörn Gespenste um unsen Tuhn rüm-
mer geschlecken? de sut jo so kumfus ut, as een
Struckrörer.

Jeremies. I, det is Nickel Hinckmar.

Muhme Tillacks. Wat mach de brengen? he
henget jo den Kop, as de Gänse, wenn se
Modder in de Ohren hebbien, wot man nich wed-
der happert.

Jeremies. Ick dencke jo nich, dat is nich mög-
lich.

Nickel Hinckmar. Gooden Dag, Muhme Till-
acks.

Muhme

Muhme Tillacks. Grooten Dance, Hinckmar!
wat is? bistu franck? dau siest jo ut as wenn di
de leewe Gott nich mehr helpen wolle.

Nickel Hinckmar. Och spaast mant nich! et
seht met uns ut, dat Gott erbarm! wy hebbent so
veele Schlae gefregen as wy nich Haare up 'en
Koppe hebbent.

Muhme Tillacks. Wat? hälپ Himmel wo werd
my! wat? Schlae? Och! holdt my, holdt = holdt
my = = ic = = Och = !

Jermies. Greete! Grete! Schwinn! schwinn,
brengt de Guerpulle oders 'n Pott vull frisch
Woater! de Frue ward schlamm!

Nickel Hinckmar. Och Jeum! hädde ic doch
stille schween?

Jermies. Jo frylick hädst du beeter daen, du
dummet Rieken! du maest dat Dink gliest gar to
gefärlick.

Nickel Hinckmar. Och icc hebbe jo kum dat
hunnerste Deel gesegt!

Jermies. Kumm man, kumm, met in to Robes
Ranzen, eiger se sick wedder verhoalt, de werd
dat Dink schon wedder eene anjere Farbe anto-
striicken weten; wenn he to Muhme Tillacks
kummt. Alvers wat is ju denn wedderfaaren,
dat du soone jämmerliche Gebeeren maest?

Nickel Hinckmar. Och wy hädden uns innebild,
de Flinck hädde kum noch annedthalv quade
Jungens by sick, de wy met de Darften Bloase
wegjaen; oders wo se sick noch veele musick
moacken, met Hueth und Hoore upfreeten wü-
llen. Alvers dat Blätkken hädte sick um ekehrt;

wy

wy sin so betoald worren, dat wy lange dran denken waren. Dat mach de Henger weeten, wo by Flincken glikek de Ossenjungens un Peere Knechte wedder herkoamen! de móten wassen as de Pilze, súst kan ickt nich begriepen.

Sechster Auftritt.

Robes Rante, Nickel Hinckmar und Termies.

Robes Rante. Wellkoamen alle twee beede! Ick hebbe ju schon 'ne Wiele toseen; wat schnoaken jy denn met en anner, jy schüddeln jo immers de Koppe daerto.

Termies. Nau is goader Road dher! Hinckmar brengt uns schlechten Trost! de is 'n Hiobsboode.

Robes Rante. Na dau bis doch immer de hinsckende Boode! Dau brengst doch nimmerdaer nich wat goodes.

Nickel Hinckmar. Aln my lieg't nich! Ick wulle ock lewers wat goodes brengen as wat schlisms. Alwers = =

Robes Rante. Alwers = = Segge doch man wat is denn?

Nickel Hinckmar. D'is is verby niet uns! Alle unse Freude un alle unse Möge is úmsüst!

Robes Rante. Wat? vorby? All unse Freude umsüst? wo geit dat to!

Nickel Hinckmar. Dat weeten wy alleene nich. Ick hebbe miene egene Insfälle daerby Et is nich anners

anners as wenn wy keen Glücke un Säen heb-
ben sulden.

Robes Range. Alwers unse Lüde sin doch noch in
'en Goordten drinne?

Nickel Hinckmar. Jo! Jo! Et sien er naug drinn,
awers de werren woll so ball nich wedder ruter
koamen un de sick in dat groate Goordten-Huſſ
un in den Keller verkroopen hebbien, de ward de
Angſt-Schweed recht ruter brecfen, den Flinkens
siene Lüde de hebbien sick uteloaten se wollen um dat
Goordten-Huſſ Füer moaken un se so utschmoo-
ken, dat se nich anners as de Broathering utseen
sälen, de weerien woll schlecht von de Fechtschoole
koamen un dat Had vollens betoaken müthen.

Robes Range. Koſt Streeke un keen Enne! Ehr
håd ic̄ my den Himmels Insall vermodet, as
derglicken Vitalitäten.

Siebender Auftritt.

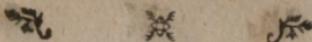
Der Wirth und Trewes.

Trewes. Nå! Krogvader, wu håld et? hebb'n jy
nischt nies ehört? Hebb'n de (jy weeten woll) ju
nich wedder broav Wind vör moakt.

Der Wirth. Ick wȫt nich wat mit vörfallen sin,
et håd sick schon sit eßliche Doage keener by uns
hören noch seen loaten un se gaen as wenn se an
de Koppe schlaen sin.

Trewes. Se hebbien oft Ursacke daerto; dat groot-
proalen is se so wat innedrückt worren, se weren't
sick nich berümen, wu wy se de Pelze utewaschen
hebbien.

Der

Der Wirth. Ha! Ha! drüm wußt ich nich wor-
um se so ducknäckig vörby schlecken, as wenn se
de groote Hund gebäten hadde.

Trewes. Jo! Jo! da werd manger wat aßkreen
hebben dat he gern annere överlahten hadde. Dat
Gerichtken dat se uns toedacht, damet hebben wy
se selvst bewirdt, wy hebben se pechert dat se
hadden mügt de Schoe verlöhren. De mee-
sten hebben wy by de Kartuse kriegt un de annjern
Löpen uf'n Goorten ruter, dat keener wußte, wo
se stoawen oder floaen waren, vör de Hand wer-
ren se sick woll nich gelusten lahdtē wedder anto-
bieten, un wo se noch eenmohl de Moahlried so
duer betahlen möhten, so weerēn se sick allehand nah
geroade woll den Eppetit nah de Hunne Pluhmen
un Borsdörper Aeppel vergaen laten.

the scale towards document

59

Ulpgeschawen is nich up-
oec woll Roath darto

Lustritt.

Ullacks un Nickel
ar.

Ullacks is jue Wunsch
anhe un Isenbart hebben
etten, awers se sin doch
denn sin wi all to ho-
g gegaen un hebben sine
tummelt bet det wi se
goorten an det schone
ner drewen.

ruide, awer Frude! Nu
höne Waslichter in de
o gieng et denn wieder?
grooten Graven för sick,

um mackten si denn oec
oi ehsliche van unse Lüde
o denn dat.

sich eglicke van Flinckens
er verkroopen de sullen se
oec nich lange, so wo-
denn gingen wi tosoar
in jogden se ut een Gro-

Muh: